

Nieuwsberichten eerste helft 2012

[Home](#)

Op deze pagina treft u egyptologische nieuwsberichten aan uit de eerste helft van 2012. De meest recente berichten staan bovenaan.

Indien u op de hoogte wilt worden gesteld van het meest recente nieuws op het vlak van het Oude Egypte, kunt u zich hier aanmelden voor het ontvangen van een Egyptologische nieuwsbrief:

[Informatie.](#)

Terug naar het [archief](#).

Valk geschilderd door Carter

Amarna Project

4000 jaar oude tombe ontdekt in Deir el-Bersjeh

Archeologen van de Katholieke Universiteit van Leuven onder leiding van Prof. Dr. Harco Willems hebben in de tombe van Ahanacht te Deir el-Bersjeh het graf gevonden van waarschijnlijk zijn vader Djehoetynacht. Het graf is weliswaar twee keer beroofd in de oudheid, maar desondanks zijn er nog voorwerpen op hun oorspronkelijke plek gevonden. De rechthoekige houten dodenkist is in slechte staat. Toch zijn nog wel enkele passages uit de Sarcofaagteksten te zien. Dat is bijzonder omdat dit dan de oudste dodenkist is waar deze religieuze teksten op te zien zijn. Bij de houten kist zijn ook rituele objecten gevonden van albast, koper, aardewerk en andere materialen.

"Het is de eerste keer in vele jaren dat een dergelijke goed bewaarde tombe is gevonden", aldus Mohammed Ibrahim, Egypte's nieuwe minister van Oudheden.

De tombe dateert uit de Eerste Tussenperiode (2181-2055 v. Chr.) en is een zeer waardevolle vondst, omdat er niet veel archeologische bodemvondsten uit deze periode zijn overgeleverd.

Deir el-Bersjeh bevindt zich in Midden-Egypte in de provincie El-Minya, ongeveer 250 km ten zuiden van Caïro.

Lees het hele artikel [hier](#) (Engels).

Howard Carter: beroemde archeoloog, minder beroemd kunstenaar

Op 9 mei werd de 138ste verjaardag van Howard Carter gevierd. Ter ere daarvan heeft het Smithsonian Magazine een aantal schilderijen van hem gepubliceerd. Onder iedere afbeelding is een stukje begeleidende tekst geplaatst.

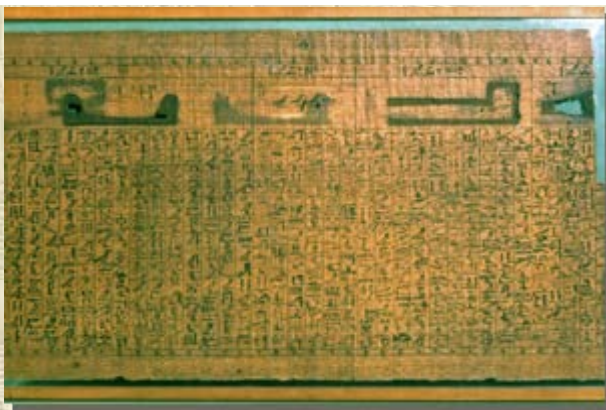
U kunt de schilderijen [hier](#) bewonderen (Engels).

Het Gizeh plateau in 3D

Onlangs is een website online gekomen waar het hele plateau van Gizeh in 3D is nagemaakt. Waant u zich op het plateau en in de piramides en ontdekt u de verhalen achter de piramides.

Ga [hier](#) virtueel op reis door Gizeh.

Een eeuwenoude mummieverwisseling

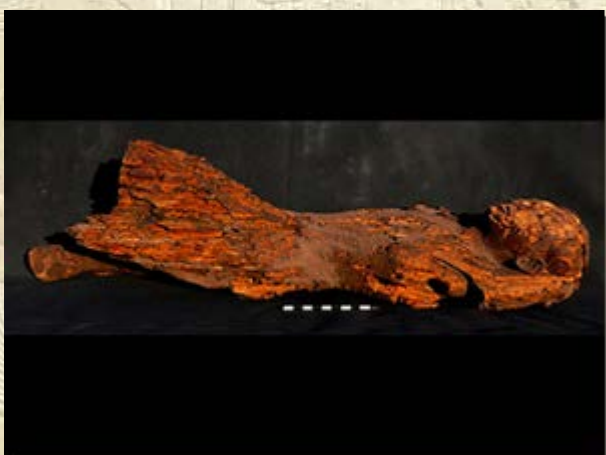
Dodenboek Brisbane

Restauratiewerkzaamheden in Loeksor tempel

2600 jaar oude mummie komt tot leven

In Milaan zijn onderzoekers op het spoor gekomen van een eeuwenoude mummieverwisseling. De mummiekist uit de Derde Tussenperiode van Anchpachjered, een priester van Min te Achmim is sinds 1903 in de collectie van het Museo Archeologico te Asti. Na onderzoek blijkt nu dat de mummie die zich in de kist bevond was gewikkeld in een eenvoudige kwaliteit linnen en geen amuletten droeg. Daarnaast kwam ook naar voren dat de mummie op een mat van riet lag. Een te simpele begrafenis voor een priester.

De mummiekist is waarschijnlijk in de oudheid gestolen en hergebruikt; iets wat veel gebeurde in tijden van economische onrust toen de controle over de necropolen niet zo best was.

Aan de hand van vele CT scans hebben de onderzoekers een 3D model kunnen maken van het gezicht van de onbekende man. Hij moet zijn gestorven op ongeveer 40 jarige leeftijd. Het is hoogst onwaarschijnlijk dat hij de priester Anchpachjered was, want zijn knieën vertonen tekenen van slijtage, wat duidt op een landbouwer of ambachtsman.

Lees het hele artikel [hier](#) (Engels).

Mummie leed aan zeldzame en pijnlijke ziekte

Bij een 2900 jaar oude mummie zijn bewijzen gevonden dat deze man op ongeveer 20-jarige leeftijd is gestorven aan de gevolgen van de zeer zeldzame Hand-Schuller-Christian ziekte, een vorm van kanker. De ziekte was zo erg, dat er stukken van zijn botten zijn 'weggevreten'. De onderzoekers aan de andere kant waren erg blij met deze bewijzen, omdat men niet zeker weet of kanker in de oude wereld net zo vaak voorkwam als in de huidige tijd. Deze vorm van kanker was toen en is nu nog steeds zeer zeldzaam. Zijn ziekte zal enorm pijnlijk zijn geweest en in de laatste fase zal het ook zijn uiterlijk hebben aangetast.

Lees het hele artikel [hier](#) (Engels, vrij wetenschappelijk).

Het veilig stellen van zes Amarna sarcofagen

Op de facebookpagina van het Amarna Project zijn foto's te zien van hoe onderzoekers een zestal mensvormige houten mummiekisten veilig stellen en onderzoeken. Het zijn mummiekisten van niet-koninklijke personen, wat een zeldzaamheid is voor de Amarna Periode. Daarnaast zijn de dunne houten kisten zeer fragiel en moet men er zeer voorzichtig mee omgaan. Ze worden daarom eerst zo goed mogelijk geconserveerd voordat ze uitgebreid zullen worden bestudeerd.

Bekijk het fotoalbum op de facebookpagina [hier](#) (Engels).

Houten beeld Hatsjepsot

Reliëfblok uit Spanje

Ibis mummie

Mummiekist zangeres

Fragmenten Dodenboek gevonden in Brisbane

Diep in het magazijn van het *Queensland Museum* in Brisbane (Australië) zijn fragmenten gevonden van het oud Egyptische Dodenboek dat toebehoorde aan een bouwmeester die waarschijnlijk delen van de Karnak tempel heeft gebouwd, uit ongeveer 1420 v. Chr. Aan het einde van de 19e eeuw waren al delen van het boek ontdekt, maar de archeologen hebben nooit alles gevonden. In die tijd werd er zeer fanatiek, maar ook veelal illegaal gegraven door Egyptenaren en buitenlanders en lang niet alle vondsten werden gedocumenteerd. Sindsdien zijn allerlei stukken en fragmenten van het boek over de wereld verspreid geraakt.

De curator van het *British Museum* John Taylor was op bezoek bij het *Queensland Museum* toen hij daar per toeval een stukje papyrus zag met de naam van Amenhotep erop, die hij herkende als zijnde de bouwmeester uit de 18e dynastie. Het Dodenboek is verspreid over vele musea over de hele wereld, waaronder het *British Museum*, maar er zijn ook delen in het *Boston Museum of Fine Arts* en het *New York Metropolitan Museum of Art*. Wetenschappers gaan proberen om aan de hand van foto's het hele boek te reconstrueren, omdat de fragmenten te fragiel zijn om onnodig te vervoeren. Als dit zou lukken, dan zou het totale boek van bouwmeester Amenhotep ongeveer 20 meter lang worden.

Lees het hele artikel [hier](#) (Engels) en/of [hier](#) (Engels).

Restauratie van zuilen in de tempel van Loeksor

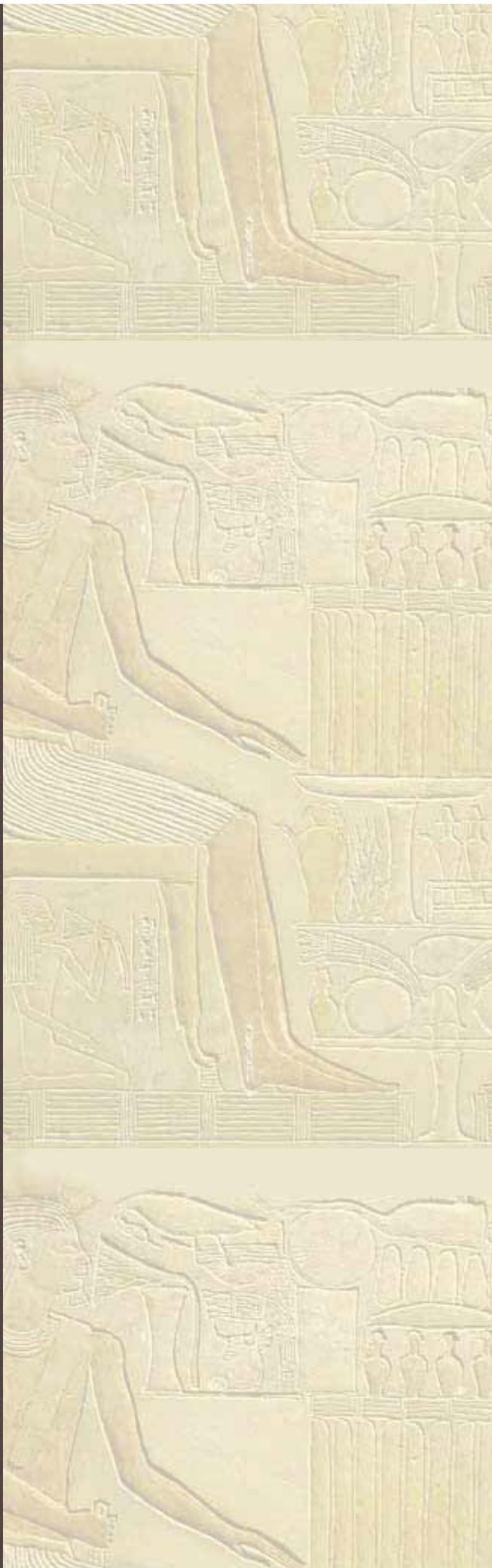
De *American Research Center in Egypt* is in Loeksor bezig met het restaureren en beschermen van de vele zuilen in de tempel van Loeksor. Alle zuilen worden geïnspecteerd en de rapporten daarvan worden opgeslagen, zodat duidelijk wordt op welke manier de zuil gerestaureerd moet worden. Ook voor studenten is dit een gelegenheid om te zien hoe de zuilen beoordeeld en gerestaureerd worden.

In het verleden zijn gaten in de zuilen opgevuld met cement en dit blijkt nu een slechte invloed te hebben op de zuilen. Het cement zet uit en krimpt in een andere mate dan het kalksteen er omheen. Daarnaast geleidt het water zeer goed, wat zorgt voor het ontstaan van zoutkristallen waardoor de zuilen nog verder verzwakt worden. Bovendien bedekken deze cementplekken ook belangrijke historische informatie, omdat ze (half) over inscripties en reliëfs zijn geplaatst.

De plekken die opgevuld zijn met cement worden nu weer leeggehaald en opnieuw opgevuld met speciaal gemaakte kalk dat ter plekke tot specie wordt gemengd. Daarnaast is er een programma opgesteld voor het mechanisch en chemisch schoonmaken van de zuilen en het versterken van losse plekken.

Lees het hele artikel [hier](#) (Engels).

Mummie van 2600 jaar oud wordt 'tot leven gebracht'

Een 2600 jaar oude mummie is door een CT scan gehaald waardoor voor het eerst zijn gezicht te zien was. De scan liet veel details van de schedel zien waarmee medische artiesten zullen gaan proberen te laten zien hoe tempelpriester Asettayëfnacht er ooit uit heeft gezien. Wanneer de artiesten klaar zijn met het maken van een gezicht, zal er een bronzen afgietsel van worden gemaakt, wat zal worden tentoongesteld in *The Royal Cornwall Museum* in Groot-Brittannië. Ze weten al dat de priester ongeveer 65 jaar oud was en ongeveer 1.50m lang, alhoewel hij tijdens zijn leven best groter zou kunnen zijn geweest, omdat hij met zijn leeftijd en door het mummificatieproces gekrompen is. Lees het hele artikel [hier](#) (Engels).

Beeld, kapellen en dierenmummies gevonden in Egypte

In Abydos zijn een houten beeld van een koning, een privé offerkapel, een monumentaal gebouw en meer dan 80 dierenmummies gevonden door een team van de Universiteit van Toronto (Canada). De vondsten onthullen intrigerende informatie over rituele activiteit in verband met de goden.

Het houten beeld is vermoedelijk van farao Hatsjepsoet. Zij liet zich vaak als man afbeelden, maar dit beeld heeft een smallere taille en delicate kaaklijn, wat haar vrouwelijke kant benadrukt. Het beeld zal waarschijnlijk gebruikt zijn in processies waarin beelden van voorouders en goden door de stad werden gedragen.

De offerkapel was één van de vele die langs de route van de processie gebouwd werd. Deze dateert van 1990 - 1650 voor Christus en laat precies zien wat de grens langs de route was voor het bouwen van kapellen. De kapel is waarschijnlijk van een elite persoon en laat zien dat zij in staat waren om dit soort kapellen langs de route te bouwen. Hij stamt uit het Middenrijk en heeft nog offers ontvangen tot 800 jaar nadat hij gebouwd was.

Een veel groter gebouw dat is ontdekt is vermoedelijk ofwel een tempel ofwel een koninklijke kapel uit de Ramessidische tijd. Lang nadat het werd gebouwd, heeft het nog dienst gedaan als opslagplaats voor dierenmummies en dat was de onderzoekers hier terugvonden. Twee katten, drie schapen of geiten en minstens 83 honden (van puppies tot volwassen honden) lagen hier opgeslagen. Meerdere dieren hadden herstelde breuken wat impliceert dat er goed voor ze gezorgd werd voordat ze werden geofferd aan waarschijnlijk Wepwaoet, die een belangrijke god was bij het Osirisfestival in Abydos. Hij was de leider van de processie en de beschermer van de necropool.

Lees het hele artikel [hier](#) (Nederlands) of [hier](#) (Engels).

Lees [hier](#) nog een apart artikel over het houten beeld van Hatsjepsoet (Engels).

Archeologische vindplaatsen in Egypte geplunderd

Het was veelvuldig op het nieuws: de plundering van El-Hibah, ongeveer 160km ten zuiden van Cairo.

Dr. Carol Redmount luidde de noodklok nadat ze gezien had hoe het oude Teudjoi met bulldozers werd omgewoeld door vermoedelijk een maffiabende, op zoek naar kostbaarheden. Tijdens de revolutie van 2011 heeft ex-president Moebarak de gevangenen open gegooid, waardoor deze mensen op vrije voeten kwamen. Nu maken ze van het landschap een ware gatenkaas op zoek naar kostbaarheden die ze kunnen verhandelen.

El-Hibah, het vroegere Teudjoi, was een belangrijke stad in de Derde Tussenperiode, vanwaar de hogepriesters van Amon over zuidelijk Egypte regeerden en vele koningsmummies uit het Nieuwe Rijk hebben veilig gesteld.

Op 29 maart 2012 werd Huub Pragt hierover geïnterviewd op Radio 1. Beluister [hier](#) het interview.

Lees [hier](#) de update van 16 maart 2012 geschreven door dr. Carol Redmount.

Daarnaast heeft Huub Pragt een boeiende roman geschreven over deze stad en tijdsperiode. Lees er meer over op de website van [De Verborgene Tombe](#).

Update van 10 april:

In reactie op deze berichten is de raad van Oudheden een reeks inspecties gestart om archeologische sites te bekijken en te zien hoe erg de plunderingen zijn. Tegelijkertijd wil men de bescherming van de diverse sites verbeteren zodat er niet meer plunderingen kunnen plaatsvinden.

Lees [hier](#) het hele artikel (engels).

Negen reliefs zijn uit Spanje thuisgekomen in Egypte

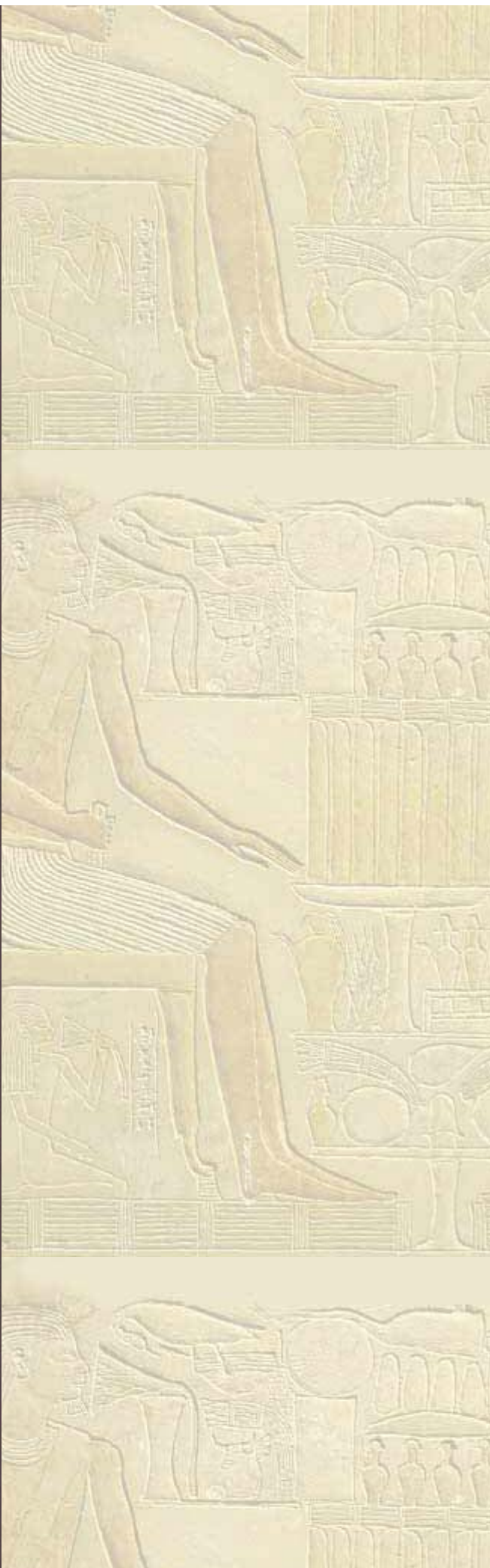
Na 13 jaar geleden verdwenen te zijn uit Egypte, zijn er in maart 2012 negen kalkstenen reliëfplaten teruggekeerd naar Egypte.

In 1999 werden ze opgegeven als vermist uit de tombe van de edelman Imep-Hor (6e dynastie), in Kom El-Chamsin gebied bij Sakkara, ongeveer 15 km ten zuiden van het Plateau van Gizeh.

De reliefs tonen hiëroglifische inscripties met de namen van de eigenaar van de tombe en religieuze hoofdstukken uit het Dodeboek.

Eén kalkstenen plaat werd gevonden bij een bekend veilinghuis in Spanje en de overige acht platen werden gevonden in het bezit van een handelaar in oudheden in Barcelona. Een team uit Egypte ging de platen inspecteren en kon de benodigde papieren laten zien om te bewijzen dat het Egyptisch eigendom is. Spanje en Egypte zijn toen de nodige onderhandelingen aangegaan om ervoor te zorgen dat de platen via de juiste juridische procedures weer terug naar Egypte te brengen. De Egyptische ambassadeur in Spanje zei dat "Spanje's positieve reactie de belichaming is van de goede relaties tussen de twee landen".

Lees [hier](#) het hele artikel (Engels).

Beroemd en omstreden: Cleopatra VII

Een interessant artikel waarin een poging wordt gedaan om te laten zien wie de beroemde Cleopatra nu werkelijk was. Was ze echt zo beeldschoon en geraffineerd? Ze sloeg tenslotte twee grote heersers aan de haak.

Maar ze sprak ook diverse talen en aarzde niet om over lijken te gaan om daarmee haar eigen macht te verstevigen.

Daarnaast was er ook een beroemde weddenschap die ze met haar intelligentie wist te winnen: Ze wedde met Marcus Antonius dat ze tien miljoen sestertiën aan een diner kon spenderen. Marcus Antonius nam de weddenschap aan. Na een sober voorgerecht werd er een kopje azijn gebracht. Cleopatra had zeer dure oorbellen in met daarin echte parels verwerkt. Ze haalde er een parel af, liet die in het kopje azijn vallen, waarop de parel oploste. Ze dronk het kopje leeg en won daarmee de weddenschap.

Wetenschappers hebben onderzocht hoe ze dit kon doen.

Lees [hier](#) het hele artikel over de beroemde en omstreden Cleopatra.

Lees [hier](#) het hele artikel over Cleopatra's weddenschap met Marcus Antonius.

Chicago's Field Museum heeft zeldzame mummies tentoongesteld

Het *Chicago's Field Museum* heeft zeer zeldzame mummies uit de eigen collectie tentoongesteld. Vele daarvan zijn niet voor het publiek zichtbaar geweest sinds de World's Columbian Exposition in 1893.

De tentoonstelling heet '*Opening the Vaults: Mummies*' (Opening van de kluizen: Mummies).

De tentoonstelling is te zien van 17 februari tot en met 22 april. Er zijn meer dan 20 mummies te zien uit Egypte en Peru, waaronder complete mensen en dieren. Een aantal mummies zullen te zien zijn in hun oorspronkelijke 19e eeuwse kisten en sommige zijn 5500 jaar oud.

Het museum verkreeg de mummies bij de tentoonstelling in 1893, maar ze waren tot vorig jaar nog niet grondig gestudeerd. Men was bang voor schade. Wetenschappers bij het *Lakefront Facility* konden nu niet-beschadigende CT scans uitvoeren op de mummies, waardoor ze als het ware virtueel uitgepakt werden.

Lees het hele artikel [hier](#) (Engels).

Egypte begint aan restauratie oude zonneboot bij de piramides

Archeologen zijn onlangs begonnen met het restaureren van een 4500 jaar oude houten boot die gevonden is naast de piramides van Gizeh, één van de grootste toeristenattracties van Egypte.

De boot is één van de twee boten die waren begraven naast de piramide van Choefoe, werd verteld door een zegsman van het gecombineerde Egyptisch-Japanse team van archeologen. De boten zijn naar alle waarschijnlijkheid bedoeld geweest om de farao's in te dragen in het

hiernamaals.

Choefoe, beter bekend onder de naam Cheops, is de bouwer van de Grote Piramide, de grootste van de drie piramides in Gizeh. Hij was de zoon van Snofroe en was de 2e koning van de 4e dynastie rond 2680 voor Christus. Hij regeerde Egypte voor 23 jaar.

Beide boten, gemaakt van cederhout uit Libanon en acaciahout uit Egypte, werden ontdekt in 1954. Één van de twee boten is al een aantal jaren te zien in het Zonnebootmuseum vlakbij de piramides.

De tweede boot, die nu gerestaureerd wordt, bleef tot voor kort nog begraven. Er wordt gedacht dat deze boot kleiner is dan haar zusterschip dat in het museum bij de piramiden te zien is.

De restauratie zal naar verwachting zo'n vier jaar in beslag nemen en als het afgerond is, wordt de boot in het huidige museum erbij geplaatst.

Lees het hele artikel [hier](#) (Engels).

Gemummificeerde Ibis kreeg maaltijd mee

De Oude Egyptenaren gaven voedsel mee aan gemummificeerde ibissen. Er is een ibis gevonden met een snavel vol met slakken en in 2010 zijn een aantal gemummificeerde ibissen onderzocht en die bleken opgevuld te zijn met hun eigen organen die vol gestopt waren met voedsel voor de reis naar het hiernamaals.

Ze geloofden dan de ingewanden van niet alleen mensen maar ook van dieren, in het hiernamaals gewoon door gingen met functioneren en dus behouden moesten worden.

Dieren werden bij het mummificeren met net zoveel respect behandeld als mensen en de cruciale rol van de ingewanden werd zeker herkend.

Lees een samenvatting van het artikel zoals dat in de *Journal of Archeological Science* verscheen [hier](#) (Engels).

Of lees een Nederlandse samenvatting van het artikel [hier](#).

Het Manchester Museum vertelt over één van haar objecten die niet tentoongesteld kan worden:

Een helder blauw faience kopje van 6,75cm hoog met in hiërogliefen de naam van Nesi-Chonsoe. Zij was de vrouw van Pinodjem, die tijdens de 21e dynastie over het zuiden van Egypte regeerde. Het kopje behoort tot een groep van zulke kopjes die gevonden zijn in de grafinventaris van Nesi-Chonsoe en die nu over meerdere musea verspreid zijn.

Bekijk [hier](#) het kopje en lees het hele verhaal (Engels).

Meer informatie over de periode waarin Nehmes-Bastet leefde

Op www.egyptological.com zijn twee pagina's speciaal gewijd aan het verstrekken van meer informatie over de periode waarin de zangeres van Amon, Nehmes Bastet leefde. In januari 2012 werd geheel onverwachts haar graf ontdekt in het Dal der Koningen.

De pagina's beschrijven uitgebreid de vroege Derde Tussenperiode. In deel 1 wordt de historische en politieke achtergrond geschetst en in deel 2 wordt de culturele context gegeven. Bekijk [deel 1](#) en [deel 2](#) (beide Engels).

Symposium over Horemheb met bijdrage van Maarten Raven

Op 5 mei 2011 werd een symposium georganiseerd in *The Metropolitan Museum of Art* in New York en het ging over Horemheb als generaal, voordat hij koning van Egypte werd. Er wordt verteld over hoe en wanneer de generaal koning werd.

Sinds kort is het symposium op YouTube te bekijken.

Het volledige symposium duurt zo'n 3,5 uur. Rond 1:51 komt Maarten Raven aan het woord en vertelt hij over de Memfitische tombe van Horemheb als generaal in Sakkara.

Bekijk [hier](#) het volledige symposium op YouTube.

Zeldzame ontdekking in het Dal der Koningen

Op **15 januari 2012** hebben in het Dal der Koningen Egyptische en Zwitserse archeologen een 2900 jaar oude tombe ontdekt van een Zangeres van Amon: [info](#)

Virtuele rondleiding Plateau van Gizeh

Via [deze link](#) kunt u een virtuele rondleiding bekijken van het Plateau van Gizeh. Het zijn mooie beelden die precies laten zien hoe het plateau eruit ziet en hoe u er overheen kunt lopen.

Beeld Bastet terug na kunstroof

De beruchte inbraak en kunstroof uit het Egyptisch Museum is exact een jaar na dato nog steeds niet opgelost. Begin januari 2012 dook plotseling een bronzen beeld op van de katgodin Bastet. Lees er [hier](#) meer over.

[Home](#)

[Cursussen](#)

[Lezingen](#)

[Excursies](#)

[Rondleidingen](#)

[Reizen Egypte](#)

